

Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Bağımlılık Düzeyleri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Elif BARUTÇU¹, Şener ŞENTÜRK²

Özet

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 2025–2026 eğitim-öğretim yılında Samsun ilinin Atakum ilçesinde devlet okullarında öğrenim gören 436 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, “Ergenler için Dijital Bağımlılık Ölçeği” ve öğrencilerin akademik not ortalaması ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde, betimsel istatistikler ve dağılımın normal olması nedeniyle parametrik testlerden (Pearson korelasyon, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi [ANOVA]) yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir ($\bar{x} = 31.95$). Dijital bağımlılık ile akademik başarı arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = -.263$, $p < .001$). Cinsiyet değişkenine göre dijital bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Buna karşın sınıf düzeyi, akademik ortalama, kullanılan cihaz türü ve günlük dijital cihaz kullanım süresine göre dijital bağımlılık puanlarının anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca yapay zekâ kullanan öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin yapay zekâ kullanmayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, dijital bağımlılık ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu ve dijital teknoloji kullanım alışkanlıklarının bu ilişki üzerinde belirleyici bir rolü olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Dijital bağımlılık, öğrenci, akademik başarı, ilişkisel tarama.

An Investigation of the Relationship Between Digital Addiction Levels and Academic Achievement in Middle School Students

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between middle school students' digital addiction levels and their academic achievement. The study was conducted using the relational survey model, one of the quantitative research methods. The sample of the study consists of 436 middle school students in the 6th, 7th, and 8th grades studying in the Atakum district of Samsun during the 2025–2026 academic year. The Digital Addiction Scale for Adolescents was used as the data collection tool. Descriptive statistics, Pearson correlation analysis, independent samples t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA) were used to analyze the data. According to the findings, students' digital addiction levels were found to be at a moderate level ($\bar{x} = 31.95$). A negative and low-level significant relationship was found between digital addiction and academic achievement ($r = -.263$, $p < .001$). No significant difference was found in digital addiction levels according to gender. However, digital addiction scores differed significantly according to grade level, academic average, type of device used, and daily digital device usage time. In addition, students who use artificial intelligence were found to have significantly higher digital addiction levels than those who do not use artificial intelligence. The findings indicate that there is a significant relationship between digital addiction and academic achievement and that digital technology usage habits may play an important role in this relationship.

Keywords: Digital addiction, students, academic achievement, relational survey.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, elifba38@gmail.com

² Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı Bölümü, sener.senturk@omu.edu.tr

Extended Abstract

Digital technologies have become an integral part of students' education, communication, entertainment, and access to information. However, excessive and uncontrolled use of digital devices may negatively affect time management, attention, self-regulation, and academic responsibilities. This issue is particularly important during the middle school years, which correspond to early adolescence, because students' access to digital environments and the time they spend using digital technologies increase during this period. Accordingly, this study aimed to determine middle school students' digital addiction levels, examine the relationship between digital addiction and academic achievement, and investigate whether digital addiction scores differed according to gender, grade level, academic grade average, most frequently used digital device, daily digital device use, and artificial intelligence use. The study was conducted using a correlational survey design within the quantitative research approach. The population consisted of middle school students enrolled in Samsun during the 2025–2026 academic year. The sample included 436 students who attended four public middle schools in the Atakum district of Samsun and participated voluntarily. The schools were selected through simple random sampling. Of the participants, 196 were girls and 240 were boys; 160 were in the sixth grade, 163 in the seventh grade, and 113 in the eighth grade. Regarding academic grade averages, 35 students were in the 50–69 range, 79 in the 70–84 range, and 322 in the 85–100 range. The most frequently used devices were smartphones for 280 students, computers for 87, televisions for 22, and tablets for 47. Daily digital device use was 0–1 hour for 95 students, 1–3 hours for 166, 3–5 hours for 90, and more than 5 hours for 85. In addition, 379 students reported using artificial intelligence applications, whereas 57 reported not using them. Data were collected using a Personal Information Form developed by the researchers and the Digital Addiction Scale for Adolescents. The form included questions about gender, grade level, academic grade average, device type, daily use, and artificial intelligence use. Academic grade averages were used as the indicator of academic achievement. The Digital Addiction Scale for Adolescents consists of 10 items and has a single-factor structure. It is a seven-point Likert-type scale ranging from "Never" to "Always," with a maximum score of 70. Higher scores indicate higher levels of digital addiction. In this study, the Cronbach's alpha internal consistency coefficient was .857. Data were collected through paper-based forms administered face to face by the researcher. Descriptive statistics were calculated before inferential analyses. Normality was examined using the Kolmogorov-Smirnov test. Although the test yielded significant results, the skewness and kurtosis values for digital addiction scores and academic grade averages were within the ± 2 range; therefore, parametric tests were used. Pearson correlation analysis was performed to examine the relationship between digital addiction and academic achievement. Independent-samples t-tests were used for gender and artificial intelligence use, while one-way analysis of variance was used for grade level, academic grade average, device type, and daily use. When significant differences were found, the Scheffé post hoc test was conducted, and effect sizes were calculated. Students' digital addiction scores ranged from 10 to 70, with a mean of 31.95 and a standard deviation of 13.04, indicating a moderate level of digital addiction. A low, negative, and statistically significant relationship was found between digital addiction and academic achievement ($r = -.263, p < .001$). Thus, as digital addiction levels increased, academic grade averages tended to decrease. However, the low strength of the relationship suggests that academic achievement cannot be explained solely by digital addiction. The mean digital addiction score was 33.12 for girls and 30.99 for boys. Although girls had a higher mean score, the difference was not statistically significant ($t = 1.700, p > .05, \eta^2 = .007$). Scores differed significantly according to grade level ($F = 17.343, p < .001, \eta^2 = .074$). The means were 27.58 for sixth-grade, 33.19 for seventh-grade, and 36.34 for eighth-grade students. Seventh- and eighth-grade students had significantly higher scores than sixth-grade students. A significant difference was also found according to academic grade average ($F = 16.333, p < .001, \eta^2 = .070$). The mean scores were 40.23 for students with averages of 50–69, 36.34 for those with averages of 70–84, and 29.97 for those with averages of 85–100. Students in the two lower achievement groups had significantly higher digital addiction scores than those in the 85–100 group. Digital addiction scores differed significantly according to device type ($F = 11.774, p < .001, \eta^2 = .076$). The mean scores were 34.15 for smartphone users, 30.66 for tablet users, 30.66 for computer users, and 21.09 for television users. Smartphone users scored significantly higher than tablet users, and computer users scored significantly higher than television users. Daily digital device use produced the most pronounced differences ($F = 60.904, p < .001, \eta^2 = .297$). Students using digital devices for more than five hours per day had a mean score of 43.57, significantly higher than all other groups. The means were 35.81 for 3–5 hours, 29.09 for 1–3 hours, and 22.87 for 0–1 hour. Scores increased consistently as daily use increased. Students using artificial intelligence had a mean score of 32.56, whereas non-users had a mean of 27.88. This difference was statistically significant ($t = 2.541, p = .011, \eta^2 = .015$), although the effect size was small. In conclusion, middle school students displayed a moderate level of digital addiction, and digital addiction was negatively and significantly related to academic achievement at a low level. Grade level, academic achievement group, device type, daily digital device use, and artificial intelligence use were associated with significant differences, whereas gender was not. Preventive interventions involving schools, families, and school counseling services should therefore be developed, particularly for students with high daily device use. Students should also be supported in developing self-regulation, time management, and conscious digital technology use skills. Longitudinal, experimental, and qualitative studies are recommended to investigate the direction and possible causes of this relationship in greater depth.

GİRİŞ

Günümüzde dijital teknolojiler günlük yaşamın ve birçok alanda yürütülen süreçlerin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Dijital teknoloji; bilgisayar, internet, akıllı telefonlar, kamera ve video teknolojileri ile web tabanlı çeşitli uygulamaları kapsayan geniş bir teknoloji alanını ifade etmektedir. Öğrenciler bu teknolojilere kolaylıkla erişebilmekte ve farklı amaçlar doğrultusunda kullanabilmektedir (Arslan, 2021). Bu durum dijital teknolojilerin özellikle ergenlerin günlük yaşamının önemli bir parçası haline gelmesine neden olmuştur (Ektiricioğlu vd., 2020). Eğitim, iletişim ve eğlence gibi pek çok alanda aktif ve sürekli olarak kullanılan dijital araçlar, kontrolsüz ve aşırı kullanım durumunda bağımlılık riskini de beraberinde getirebilmektedir (Gezgin, 2023). Bu bağlamda literatürde problemlili teknoloji kullanımı, bireyin dijital teknolojileri günlük sorumluluklarını aksatacak ve yaşam işlevselliğini olumsuz etkileyecek düzeyde ve kontrolsüz biçimde kullanması olarak tanımlanmaktadır (Ekşi vd., 2020). Problemlili teknoloji kullanımının daha ileri ve yoğun bir biçimi olarak değerlendirilen dijital bağımlılık ise bireyin olumsuz sonuçlarına rağmen dijital cihaz kullanımını sürdürmesi ve kullanım üzerinde kontrol kaybı yaşamaması olarak tanımlanmaktadır (Bağatarhan, 2023). Dijital bağımlılık kavramı yalnızca oyun oynama davranışı ile sınırlı olmayıp internet, sosyal medya ve çeşitli dijital platformların kontrolsüz kullanımını kapsayan daha geniş bir bağımlılık türü olarak ele alınmaktadır (Carter ve Johnson, 2023). Bu yönüyle dijital bağımlılık, internet bağımlılığı, oyun bağımlılığı veya sosyal medya bağımlılığı gibi belirli dijital platformlara özgü bağımlılık türlerinden daha kapsamlı bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca DSM-5 ve ICD-11'de oyun oynama bozukluğuna yer verilmesi, dijital bağımlılığın akademik ve klinik araştırmalarda önemli bir araştırma alanı haline geldiğini göstermektedir (Bağatarhan, 2023).

Dijital teknolojilerin yoğun ve kontrolsüz kullanımının özellikle ergenlik dönemindeki bireyler üzerinde daha belirgin etkiler oluşturabileceği ifade edilmektedir (Köroğlu, 2025). Bu bağlamda ergenlik dönemi, bireyin bilişsel ve duyuşsal açıdan önemli değişimler yaşadığı kritik bir gelişim süreci olarak değerlendirilmektedir (Dinçel, 2006). Özellikle ortaokul yıllarını kapsayan bu dönemde, akran ilişkileri ve sosyal kabul gereksinimi artma eğilimi göstermektedir (Kingery vd., 2011). Bu dönemde öz düzenleme ve zaman yönetimi becerilerinin henüz gelişim aşamasında olması, yoğun dijital teknoloji kullanımının duygusal değişim, dikkat problemleri ve yaşam doyumunda azalma gibi olumsuz durumlara yol açabileceğini düşündürmektedir (Doğan, 2025).

Dijital teknolojilerin aşırı ve problemlili kullanımının öğrencilerin sosyal yaşamları, psikolojik durumları ve akademik başarıları üzerinde çeşitli olumsuz sonuçlara yol açabildiği belirtilmektedir (Kutluay, 2022). Akademik başarı, öğrencilerin okuldaki öğrenme çıktılarının farklı ölçme araçları aracılığıyla ölçülmesi ve değerlendirilmesi olarak tanımlanmaktadır (Kenç ve Oktay, 2002). Akademik başarı yalnızca bilişsel yeterliliklerle sınırlı olmayıp aile, öğretmen ve çevresel faktörlerin yanı sıra

öğrencilerin teknoloji ve ekran kullanımı alışkanlıklarından da etkilenebilmektedir (İncirci, 2021). Özellikle dijital teknolojilerin günlük yaşamda yoğun biçimde kullanılması öğrencilerin ders çalışma süreleri, dikkat düzeyleri ve öğrenme süreçleri üzerinde çeşitli etkiler oluşturabilmekte; bu durum dijital teknoloji kullanımı ile akademik başarı arasındaki ilişkinin araştırılmasını önemli hale getirmektedir (Lodge ve Harrison, 2019).

Literatür Taraması

Dijital teknolojilerin öğrenciler üzerindeki etkilerini daha iyi anlayabilmek için literatürde yer alan çalışmaların incelenmesi önem taşımaktadır.

Öğrencilerin akademik başarısını etkileyen önemli faktörlerden biri de öz düzenleme becerileridir (Morrison vd., 2010). Öz düzenleme, bireyin öğrenme sürecini planlama, performansını izleme ve değerlendirme aşamalarında kendi öğrenmesini kontrol edebilmesini ifade eden bir süreç olup bu süreçte öğrenciler öğrenme hedeflerini belirleyebilmekte, dikkatlerini yönetebilmekte, zamanlarını etkili biçimde planlayabilmekte ve uygun öğrenme stratejileri kullanabilmektedir (Zimmerman, 2000). Bununla birlikte dijital teknolojilerin aşırı ve kontrolsüz kullanımı öğrencilerin dikkat kontrolünü zayıflatabilmekte, zaman yönetiminde sorunlara yol açabilmekte ve öğrenme süreçlerinde daha yüzeysel öğrenme yöntemlerinin kullanılmasına neden olabilmektedir (Rajput, 2025). Ayrıca sürekli çevrim içi uyarana maruz kalma durumunun öğrencilerin öz disiplin ve dürtü kontrolünü olumsuz etkileyebileceği ifade edilmektedir (Eckhaus ve Davidovitch, 2023). Bu bağlamda dijital bağımlılığın öğrencilerin öz düzenleme becerilerini zayıflatabileceği ve bunun da akademik başarı üzerinde dolaylı olumsuz etkiler oluşturabileceği öne sürülmektedir (Özbay, 2025).

Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmalar, dijital bağımlılık ile akademik başarı arasında genellikle negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunduğunu göstermektedir (Aygün Alper, 2025; Delebe, 2020; Ateşçi, 2024). Benzer biçimde uluslararası literatürde de problemlerli teknoloji kullanımının akademik performans ile olumsuz yönde ilişkili olduğu rapor edilmektedir (Sampasa-Kanyinga vd., 2022; Behera vd., 2023; Imrani ve Touri, 2025). Bu bulgular, dijital teknolojilerin aşırı kullanımının öğrencilerin akademik süreçleri üzerinde önemli etkiler oluşturabileceğini göstermektedir. Bununla birlikte dijital bağımlılık ile akademik başarı arasındaki ilişkinin düzeyinin örneklem özelliklerine, bireysel farklılıklara ve teknoloji kullanım alışkanlıklarına bağlı olarak değişebileceği görülmektedir (Saruhan ve Çiftçi, 2025). Özellikle gelişimsel süreçlerin en kritik dönemi olan ergenlik döneminde dijital teknolojilere erişimin kolaylaşması ve kullanım sürelerinin artması, bu ilişkinin daha ayrıntılı biçimde incelenmesini gerekli kılmaktadır (Ertaş, 2023).

Bu bulgular, dijital bağımlılık ile akademik başarı arasındaki ilişkinin farklı boyutlarıyla ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Dijital bağımlılık düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi, öğrencilerin dijital teknoloji kullanım örüntülerinin daha kapsamlı biçimde anlaşılmasına katkı

sağlamaktadır. Bu bağlamda cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik ortalama, kullanılan dijital cihaz türü, günlük dijital teknoloji kullanım süresi ve yapay zekâ kullanım durumu gibi değişkenler, dijital bağımlılık eğiliminin hangi öğrenci gruplarında daha belirgin olduğunu ortaya koymak açısından önem taşımaktadır. Özellikle kullanım süresi ve cihaz türü gibi değişkenlerin öğrencilerin dijital ortamlara maruz kalma düzeyini artırebileceği; yapay zekâ kullanım durumunun ise öğrencilerin dijital araçlarla etkileşim biçimlerini çeşitlendirebileceği düşünülmektedir.

Amaç

Bu araştırmada, ortaokul öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi, dijital bağımlılık düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi ve dijital bağımlılık düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik ortalama, kullanılan dijital cihaz türü, günlük dijital teknoloji kullanım süresi ve yapay zekâ kullanım durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda araştırma, dijital bağımlılığın hem akademik başarı ile ilişkisini hem de çeşitli değişkenler açısından farklılaşma durumunu ele almaktadır.

Günümüzde dijital teknolojilerin öğrencilerin günlük yaşamlarında giderek daha fazla yer alması, bu teknolojilerin akademik süreçler üzerindeki etkilerinin incelenmesini önemli hâle getirmektedir. Özellikle ergenlik döneminde dijital teknolojilere erişimin kolaylaşması ve kullanım sürelerinin artması, dijital bağımlılık ile akademik başarı arasındaki ilişkinin araştırılmasını gerekli kılmaktadır. Literatürde dijital bağımlılık ve akademik başarı ilişkisini inceleyen çalışmalar bulunmakla birlikte, bu ilişkinin ortaokul öğrencileri düzeyinde ele alındığı araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda araştırmadan elde edilen bulguların ilgili literatüre katkı sağlayacağı ve eğitim alanında yapılacak çalışmalara yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Bu doğrultuda araştırmada, “Ortaokul öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeyleri akademik başarılarıyla nasıl bir ilişki göstermekte ve bu düzeyler cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik ortalama, kullanılan dijital cihaz türü, günlük dijital teknoloji kullanım süresi ile yapay zekâ kullanım durumuna göre anlamlı biçimde farklılaşmakta mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlayan ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. Tarama modelleri, bir evrenin özelliklerini o evrenden seçilen bir örneklem aracılığıyla betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Fraenkel vd., 2012). İlişkisel tarama modeli ise iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi ve birlikte değişim durumunu incelemeyi amaçlayan nicel araştırma modellerinden biridir (Bekman, 2022).

Bu modelde değişkenler üzerinde herhangi bir müdahalede bulunulmaz; mevcut durum olduğu gibi ele alınır ve değişkenler arasındaki ilişki istatistiksel yöntemler aracılığıyla analiz edilir (MacKinnon ve Luecken, 2011). Bu doğrultuda araştırmada öğrencilerin dijital bağımlılık düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2025–2026 eğitim öğretim yılında Samsun ilinde öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Bir araştırmada sonuçların ulaştırılmak istendiği ve belirli karakteristik özellikleri ortak olarak taşıyan gruba evren denir (Creswell, 2012).

Bu araştırmada seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit tesadüfi örnekleme, evrendeki her bireyin örnekleme seçilme olasılığının eşit olduğu olasılıklı örnekleme yöntemidir (Hossan vd., 2023). Bu yöntemde örnekleme dahil edilecek bireyler herhangi bir ölçüte göre ayrıştırılmadan, her birim eşit seçilme şansına sahip olacak şekilde belirlenir.

Bu doğrultuda araştırmaya tesadüfi olarak seçilen dört ortaokuldan gönüllü olarak katılan toplam 436 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Tablo 1. Örneklem İlişkin Demografik Özellikler

Değişken	Alt Değişken	f	%
Cinsiyet	Kız	196	45,0
	Erkek	240	55,0
Sınıf Düzeyi	6. Sınıf	160	36,7
	7. Sınıf	163	37,4
	8. Sınıf	113	25,9
Akademik Ortalama	50-69	35	8,0
	70-84	79	18,1
	85-100	322	73,9
Cihaz	Telefon	280	64,2
	Bilgisayar	87	20,0
	TV	22	5,0
	Diğer	47	10,8
Süre	0-1 saat	95	21,8
	1-3 saat	166	38,1
	3-5 saat	90	20,6
	5 saatten fazla	85	19,5
Yapay Zekâ	Evet	379	86,9
	Hayır	57	13,1
	Sürekli	145	38,3
Sıklık (n=379)	Arada bir	132	34,8
	Nadiren	102	26,9

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin 196'sı (%45,0) kız, 240'ı (%55,0) erkektir. Sınıf düzeyine göre dağılıma bakıldığında öğrencilerin 160'ının (%36,7) 6. sınıf, 163'ünün (%37,4) 7. sınıf ve 113'ünün (%25,9) 8. sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Akademik not ortalamaları incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun 85–100 aralığında olduğu (322; %73,9), 70–84 aralığında olanların 79 (%18,1) ve 50–69 aralığında olanların 35 (%8,0) olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan dijital cihaz

incelendiğinde öğrencilerin 280'inin (%64,2) akıllı telefon, 87'sinin (%20,0) bilgisayar, 22'sinin (%5,0) televizyon kullandığı, 47 öğrencinin (%10,8) ise "diğer" seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Cihaz türüne ilişkin "diğer" seçeneğini işaretleyen öğrencilerin tablet kullandıkları görülmüştür. Günlük internet kullanım süresine ilişkin bulgular incelendiğinde, öğrencilerin 166'sının (%38,1) 1–3 saat, 95'inin (%21,8) 0–1 saat, 90'ının (%20,6) 3–5 saat ve 85'inin (%19,5) 5 saatten fazla internet kullandığı belirlenmiştir. Yapay zekâ uygulamalarını kullanma durumuna ilişkin bulgular incelendiğinde, öğrencilerin 379'unun (%86,9) yapay zekâ kullandığı, 57'sinin (%13,1) ise kullanmadığı görülmektedir. Yapay zekâ kullanım sıklığı yalnızca yapay zekâ kullandığını belirten 379 öğrenci üzerinden değerlendirilmiştir. Buna göre öğrencilerin 145'i (%38,3) sürekli, 132'si (%34,8) ara sıra ve 102'si (%26,9) nadiren kullandığını belirtmiştir.

Etik Bildirim

Çalışma protokolü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (Referans Numarası: 2026-76; Karar Tarihi: 30.01.2026). Çalışma, 1964 Helsinki Bildirgesi ve sonraki güncellemelerinde belirtilen etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ve "Ergenler için Dijital Bağımlılık Ölçeği" ile elde edilmiştir. Kişisel bilgi formunda öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik not ortalaması, en çok kullandıkları dijital cihaz, günlük internet kullanım süresi ve yapay zekâ kullanım durumlarına ilişkin sorular bulunmaktadır. Araştırmada öğrencilerin akademik başarılarını belirlemek amacıyla akademik not ortalamaları kullanılmıştır. Öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerini belirlemek için "Ergenler için Dijital Bağımlılık Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, Seema vd. (2022) tarafından geliştirilmiş, Türkçe uyarlaması Bağatarhan (2023) tarafından gerçekleştirilmiştir. 10 ifadeden oluşan ölçek, tek faktörlü bir yapıya sahiptir. 7'li likert tipte tasarlanmış olan ölçekte derecelendirme, "Hiçbir zaman" ile "Her zaman" şeklinde yapılandırılmış olup ölçekten en fazla 70 puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar, dijital bağımlılık düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Verilerin, araştırmacı tarafından yüz yüze uygulanan kağıt formlar ile toplandığı araştırmada ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .857 bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Alt problemlere ilişkin analizlere geçmeden önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu amaçla Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2. Dijital Bağımlılık Toplam Puanı ve Akademik Ortalama İçin Normallik Testi Sonuçları

Faktör	Statistic	df	Sig.	Skewness	Kurtosis
Toplam Puan	,068	436	,000	.765	.678
Akademik Ort.	,447	436	,000	-1.628	1.411

Kolmogorov-Smirnov testine göre verilerin dağılımında anlamlı farklılık bulunmuş olsa da George ve Mallery (2010)'a göre bu yeterli kabul edilmeyip verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin +2.0 -2.0 arasında olması durumunda parametrik testler yapılması önerilmiştir. Bu doğrultuda araştırmada verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanı sıra, Pearson korelasyon, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, ortaokul öğrencilerinin dijital bağımlılık düzeylerine ve bu düzeylerin akademik başarı ile ilişkisine yönelik elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen veriler, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda çeşitli değişkenler açısından analiz edilerek sunulmuştur.

Öğrencilerin Dijital Bağımlılık Düzeylerine İlişkin Bulgular

Bu araştırmanın temel amacı, araştırmaya katılan öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerine ilişkin betimsel istatistik sonuçları Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Akademik Ortalamaları ve Dijital Bağımlılık Düzeyleri

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Dijital Bağımlılık	436	10,00	70,00	31,95	13,04
Akademik Ortalama	436	59,50	100,00	91,50	,62160

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan 436 öğrencinin dijital bağımlılık puanlarının minimum 10, maksimum 70 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin dijital bağımlılık puan ortalaması $\bar{x}=31.95$, standart sapması ise $SS = 13.04$ olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin Dijital Bağımlılık Düzeyleri ile Akademik Ortalamaları Arasındaki Korelasyona İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin dijital bağımlılık düzeyleri ile akademik ortalamaları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 4'te verilmektedir.

Tablo 4. Dijital Bağımlılık ile Akademik Ortalama Arasındaki Pearson Korelasyon Analizi

		Toplam	Ortalama
Bağımlılık Toplam	Pearson Correlation	1	-,263**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	436	436

Tablo 4 incelendiğinde dijital bağımlılık ile akademik ortalama arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = -.263$, $p < .05$; $N = 436$). Bu bulgu, öğrencilerin dijital bağımlılık düzeyleri azaldıkça, akademik ortalamalarının yükseldiği ya da dijital bağımlılık arttıkça akademik başarı ortalamalarının düştüğü şeklinde yorumlanabilir.

Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız örneklem için t-testine ilişkin bulgular Tablo 5'te görülmektedir.

Tablo 5. Cinsiyet Değişkenine İlişkin t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	sd	t	p	η^2
Kız	196	33,12	11,98	434	1.700	0.09	.007
Erkek	240	30,99	13,80				

Tablo 5 incelendiğinde kız öğrencilerin dijital bağımlılık puan ortalamasının ($\bar{x} = 33.12$) erkek öğrencilerin puan ortalamasından ($\bar{x} = 30.99$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda dijital bağımlılık düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t = 1.700, p > .05$). Etki büyüklüğü incelendiğinde $\eta^2 = .007$ olarak bulunmuştur.

Sınıf Düzeyine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına ilişkin bulgular Tablo 6'da verilmektedir.

Tablo 6. Sınıf Düzeyine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	5487,253	2	2743,627	17,343	,000*	,074
Gruplar içi	68501,426	433	158,202			
Toplam	73988,679	435				

* $p < .05$

Tablo 6 incelendiğinde sınıf düzeyine göre dijital bağımlılık puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($F=17,343, p < .05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Scheffe testi sonucunda, 6. sınıf öğrencileri ($\bar{x} = 27.58$) ile 7. sınıf öğrencileri ($\bar{x} = 33.19$) ve 8. sınıf öğrencileri ($\bar{x} = 36.34$) arasında, 7. sınıf ve 8. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulunduğu belirlenmiştir. Farklılığın etki büyüklüğü incelendiğinde $\eta^2 = .074$ olarak bulunmuştur. Bu değer, sınıf düzeyinin dijital bağımlılık üzerindeki etkisinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Akademik Ortalamaya İlişkin Bulgular

Öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin akademik ortalamaya göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 7'de görülmektedir.

Tablo 7. Akademik Ortalamaya İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	5190,111	2	2595,056	16,333	,000*	,070
Gruplar içi	68798,568	433	158,888			
Toplam	73988,679	435				

*p<.05

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin akademik ortalamaları ile dijital bağımlılık puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ((F=16,333) p<.05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe testi sonucunda, 50–69 ($\bar{x}$ = 40.23) ve 70–84 ($\bar{x}$ = 36.34) ortalama aralığında yer alan öğrencilerin dijital bağımlılık puanlarının, 85–100 ortalama ($\bar{x}$ = 29.97) aralığında yer alan öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Anlamlı farklılığa ilişkin etki büyüklüğünün ise orta düzeyde olduğu (η^2 = .070) bulunmuştur.

Kullanılan Cihazlara İlişkin Bulgular

Öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin kullanılan cihaz türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 8’de verilmektedir.

Tablo 8. Kullanılan Cihaz Türüne İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Kaynak	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	5592,379	3	1864,126	11,774	,000	,076
Gruplar içi	68396,300	432	158,325			
Toplam	73988,679	435				

*p<.05

Tablo 8 incelendiğinde kullanılan cihaz türüne göre dijital bağımlılık puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ((F=11,774) p<.05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe testi sonucunda, telefon kullanan öğrenciler ($\bar{x}$ = 34.15) ile tablet kullanan ($\bar{x}$ = 30.66) öğrenciler arasında telefon kullananlar lehine anlamlı farklılık olduğu; ayrıca bilgisayar kullanan öğrenciler ($\bar{x}$ = 30.66) ile televizyon kullanan öğrenciler ($\bar{x}$ = 21.09) arasında bilgisayar kullananlar lehine anlamlı fark bulunduğu belirlenmiştir. Anlamlı farklılığa ilişkin etki büyüklüğü incelendiğinde η^2 = .076 olarak bulunmuştur. Bu değer, kullanılan cihaz türünün dijital bağımlılık üzerindeki etkisinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Süreye İlişkin Bulgular

Öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin günlük dijital cihaz kullanım süresine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 9’da görülmektedir.

Tablo 9. Günlük Dijital Cihaz Kullanım Süresine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Kaynak	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası	21991,867	3	7330,622	60,904	,000	,297
Gruplar içi	51996,812	432	120,363			
Toplam	73988,679	435				

*p<.05

Tablo 9 incelendiğinde kullanım süresine göre dijital bağımlılık puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ((F=60,904) p<.05). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe testi sonucunda, günlük 5 saatten fazla dijital cihaz kullanan öğrencilerin ($\bar{x} = 43.57$) diğer tüm gruplardan anlamlı düzeyde daha yüksek puanlara sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 3–5 saat arası kullanan öğrencilerin ($\bar{x} = 35.81$), 1–3 saat arası kullanan öğrencilerden ($\bar{x} = 29.09$); 1–3 saat arası kullanan öğrencilerin ise 0–1 saat arası kullanan öğrencilerden ($\bar{x} = 22.87$) anlamlı düzeyde daha yüksek puanlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Anlamlı farklılığa ilişkin etki büyüklüğü incelendiğinde $\eta^2 = .297$ olarak bulunmuştur. Bu değer, günlük dijital cihaz kullanım süresinin dijital bağımlılık üzerindeki etkisinin büyük düzeyde olduğunu göstermektedir.

Yapay Zekâ Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin yapay zekâ kullanma durumuna göre dijital bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 10'da verilmektedir.

Tablo 10. Yapay Zekâ Kullanım Durumuna İlişkin t-testi Sonuçları

Yapay zekâ kullanımı	N	$\bar{x}$	ss	sd	t	p	η^2
Evet	379	32,5567	12,74615	434	2.541	0.011*	.015
Hayır	57	27,8772	14,32539				

Tablo 10 incelendiğinde yapay zekâ kullanan öğrencilerin dijital bağımlılık ortalamalarının ($\bar{x} = 32,56$) yapay zekâ kullanmayan öğrencilere ($\bar{x} = 27,88$) göre daha yüksek olduğu görülmüştür. İki grup arasındaki bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda yapay zekâ kullanan öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur (t = 2.541, p < .05). Bu farklılığın etki büyüklüğü incelendiğinde $\eta^2 = .015$ olarak bulunmuştur. Buna göre yapay zekâ kullanan öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin yapay zekâ kullanmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

TARTIŞMA

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin dijital bağımlılık düzeylerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç, ortaokul döneminde dijital araç kullanımının yaygınlaştığını ancak tüm öğrenciler için yüksek düzeyde bir bağımlılık örüntüsüne dönüşmediğini göstermektedir.

Araştırmada dijital bağımlılık ile akademik başarı arasında düşük düzeyde ve negatif yönlü anlamlı

bir ilişki tespit edilmiştir. Bu bulgu, dijital bağımlılık düzeyi arttıkça akademik başarının düşme eğilimi gösterdiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen sonuç, dijital bağımlılık ile akademik performans arasında negatif yönlü bir ilişki olduğunu bildiren çalışmalarla paralellik göstermektedir (Aygün Alper, 2025; Delebe, 2020; Ateşçi, 2024). Benzer şekilde uluslararası araştırmalarda da problemlili teknoloji kullanımının akademik başarı üzerinde olumsuz etkiler oluşturabileceği ifade edilmektedir (Navarro-Martinez ve Peña-Acuña, 2022). Bununla birlikte ilişkinin düşük düzeyde olması, akademik başarıyı etkileyen faktörlerin yalnızca dijital kullanım ile sınırlı olmadığını düşündürmektedir. Nitekim akademik başarı; aile desteği, sosyoekonomik düzey, okul iklimi, öğretmen tutumları ve bireysel öğrenme özellikleri gibi çok boyutlu değişkenlerden etkilenmektedir (Kwong ve Davis, 2015). Ayrıca öz-düzenleme kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde, dijital bağımlılık öğrencilerin dikkat kontrolü, zaman yönetimi ve öğrenme stratejilerini kullanma becerilerini zayıflatarak akademik süreçleri dolaylı biçimde etkileyebilmektedir. Nitekim bu ilişkinin bireysel ve çevresel değişkenlerle birlikte ele alındığı görülmektedir (Tülübaş vd., 2023).

Cinsiyet değişkenine göre yapılan analizlerde dijital bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgu, dijital araç kullanımının kız ve erkek öğrenciler arasında benzer örüntüler gösterdiğine işaret etmektedir. Literatürde cinsiyet açısından farklı sonuçlar bildiren çalışmalar bulunmakla birlikte bazı araştırmalar da cinsiyetin belirleyici bir değişken olmadığını ortaya koymaktadır (İncirci, 2021).

Sınıf düzeyine göre yapılan analizlerde üst sınıf düzeylerinde dijital bağımlılık puan ortalamalarının arttığı görülmüştür. Ergenlik döneminde artan akran etkileşimi, kimlik arayışı ve çevrim içi sosyal alanlara yönelim gibi faktörlerin bu artışla ilişkili olabileceği düşünülmektedir (Başdaş, 2018). Bu durum erken ergenlik döneminin gelişimsel özellikleriyle birlikte değerlendirildiğinde anlamlı görünmektedir.

Araştırmada günlük dijital cihaz kullanım süresi arttıkça dijital bağımlılık puanlarının anlamlı biçimde yükseldiği belirlenmiştir. Bu bulgu, dijital cihaz kullanım süresinin dijital bağımlılık eğilimi açısından önemli bir değişken olduğunu göstermektedir (Öğüt ve Karakoç, 2024). Benzer biçimde akademik ortalaması düşük olan öğrencilerin dijital bağımlılık puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç, dijital kullanım ile akademik performans arasındaki ilişkinin yönüne dair önemli bir gösterge sunmakla birlikte ilişkinin nedensel bir yapı olarak yorumlanmaması gerektiğini göstermektedir (Kutluay, 2022).

Cihaz türüne göre yapılan analizlerde özellikle akıllı telefon kullanımının dijital bağımlılık düzeyleri ile daha güçlü bir ilişki gösterdiği belirlenmiştir. Akıllı telefonların taşınabilir ve sürekli erişilebilir olması, kullanım sıklığını artıran bir faktör olarak değerlendirilebilir (Bağatarhan, 2023).

Araştırmada öğrencilerin yapay zekâ kullanım durumlarına göre dijital bağımlılık düzeyleri incelendiğinde yapay zekâ kullanan öğrencilerin dijital bağımlılık puan ortalamalarının yapay zekâ kullanmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yapay zekâ tabanlı uygulamaların öğrenme süreçlerinde giderek daha fazla kullanılmaya başlanması öğrencilerin dijital ortamlara yönelimini artıran bir unsur olarak değerlendirilebilir.

Genel olarak değerlendirildiğinde araştırma bulguları, ortaokul öğrencilerinde dijital bağımlılık düzeyi ile akademik başarı arasında anlamlı ancak düşük düzeyli bir ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuç, dijital bağımlılığın akademik süreçlerle ilişkili bir değişken olduğunu göstermekte; ancak akademik başarıyı açıklamada tek başına yeterli olmadığını düşündürmektedir.

Araştırma bulgularına dayalı olarak aşağıdaki öneriler sunulabilir:

1. Dijital bağımlılık ile akademik başarı arasındaki ilişkinin daha ayrıntılı incelenebilmesi için boylamsal ve deneysel araştırmalar gerçekleştirilebilir.
2. Dijital bağımlılığın nedenlerine ilişkin nitel çalışmalar yapılarak buradan hareketle önlemsel tedbirlere yönelik bilinçlendirme programları geliştirilebilir.
3. Günlük dijital cihaz kullanım süresi yüksek olan öğrenciler için aile destekli, rehberlik temelli müdahale programları planlanabilir.

Finansman: Yazarlar, bu araştırma, yazarlık ve/veya makalenin yayımı için herhangi bir mali destek almamıştır.

Çıkar Çatışması: Bu makale için yazarların herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Etik Onay: Çalışma protokolü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (Referans Numarası: 2026-76; Karar Tarihi: 30.01.2026). Çalışma, 1964 Helsinki Bildirgesi ve sonraki güncellemelerinde belirtilen etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Katılım Onayı: Çalışmaya dahil edilen tüm bireysel katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Teşekkür: Bu çalışmanın katılımcılarına ve çalışmada kullandığımız ölçekleri geliştirenlere teşekkür ederiz.

Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada yazarların katkı oranları 1. yazar %60, 2. yazar %40 şeklindedir.

Not: Bu çalışma, 30 Nisan-2 Mayıs 2026 tarihleri arasında düzenlenen 2. Uluslararası Karadeniz Eğitim Bilimleri Kongresi'nde özet bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Arslan, A. (2021). Dijital teknolojilerin eğitim ortamlarında kullanımı ve etkileri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 11(2), 245–260. <https://doi.org/10.17943/etku.88319>
- Ateşçi, H. (2024). Ortaokul öğrencilerinde dijital bağımlılık ile akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 55–68.
- Aygün Alper, S. (2025). Ortaokul öğrencilerinde dijital bağımlılık ve matematik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Educational Studies*, 14(2), 112–126.
- Bağatarhan, T. (2023). Ergenler için dijital bağımlılık ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3), 1376–1397. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2023.-1218692>
- Başdaş, E. (2018). *Ergenlerde problemlili internet kullanım davranışları ile yakın sosyal çevre sorunları ve içe/dışa yönelim sorunları arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Doktora tezi). Anadolu Üniversitesi.
- Behera, R., Mishra, S., & Dash, B. (2023). Digital addiction and academic performance among adolescents: A cross-national study. *Computers & Education*, 195, 104728. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2023.104728>
- Bekman, M. (2022). Quantitative research method in public relations: Relational survey model. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*.
- Carter, W., & Johnson, E. (2023). Legal responses to digital addiction: Regulating online gaming, social media, and virtual reality for public health and safety. *Legal Studies in Digital Age*, 2(2), 24–36. <https://doi.org/10.55267/llda.13054>
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th ed.). Pearson.
- Delebe, M. (2020). Ortaokul öğrencilerinde dijital oyun bağımlılığı ile akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 45–58. <https://doi.org/10.16991/INESJOURNAL.1575>
- Dinçel, N. (2006). *Ergenlik döneminin gelişimsel özellikleri ve eğitim sürecine etkileri*. Pegem Akademi.
- Doğan, U. (2025). Ergenlerde dijital medya kullanımı ve psikolojik etkileri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 15(1), 90–105.
- Eckhaus, E., & Davidovitch, N. (2023). The effects of learning method, motivation, and self-discipline on students' retrospective perceptions of online learning. *Kasmera*, 51(2), e51238491. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8115456>
- Ektircioğlu, C., Arslantaş, H., & Yüksel, R. (2020). Ergenlerde çağın hastalığı: Teknoloji bağımlılığı. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 29(1), 51–64. <https://doi.org/10.17827/aktd.498947>
- Ekşi, F., Demirci, İ., & Tanyeri, H. (2020). Problematic technology use and well-being in adolescence. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 7(2), 107–121. <https://doi.org/10.5152/addicta.2020.19077>
- Ertaş, A. (2023). Türkiye’de ergenlikte internet kullanım süresi ve siber zorbalık ilişkisi: Sistemik derleme. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 85–102.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8th

- ed.). McGraw-Hill.
- George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (17th ed.). Pearson.
- Gezgin, D. M. (2023). *Çocuklarda problemlili teknoloji kullanımı, olumsuz etkileri ve çözüm önerileri*. Paradigma Akademi.
- Hossan, M. A., Mansor, N., & Jaharuddin, N. S. (2023). Sampling techniques in quantitative research. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 13(4), 120–130. <https://doi.org/10.6007/IJARBS/v13-i4/16631>
- Imrani, S., & Touri, B. (2025). Interventions for adolescent digital addiction: A narrative review. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 12(1), 23–31. <https://doi.org/10.5152/ADDICTA.2025.24309>
- İncirci, A. (2021). Dijital bağımlılık ve akademik başarı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 34–47.
- Kenç, M. F., & Oktay, A. (2002). Akademik başarı ve etkileyen faktörler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 8(3), 371–389.
- Kingery, J. N., Erdley, C. A., & Marshall, K. C. (2011). Peer acceptance and friendship as predictors of early adolescents' adjustment. *Merrill-Palmer Quarterly*, 57(3), 215–243. <https://doi.org/10.1353/mpq.2011.0012>
- Köroğlu, O. A. (2025). *Adölesanlarda dijital oyun ve sosyal medya kullanımı ve etkileri*. Eğitim Yayınları.
- Kutluay, E. (2022). *Akıllı telefon bağımlılığıyla ilişkili faktörlerin lise öğrencilerinin akademik başarıları üzerindeki etkilerini açıklayan bir model önerisi* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi.
- Kwong, D., & Davis, J. R. (2015). School climate for academic success. *Journal of Research in Education*, 25(2), 68–81.
- Lodge, J. M., & Harrison, W. J. (2019). The role of attention in learning in the digital age. *The Yale Journal of Biology and Medicine*, 92(1), 21–28.
- MacKinnon, D. P., & Luecken, L. J. (2011). Statistical analysis for identifying mediating variables in public health dentistry interventions. *Journal of Public Health Dentistry*, 71(Suppl. 1), S37–S46.
- Morrison, F. J., Ponitz, C. C., & McClelland, M. M. (2010). Self-regulation and academic achievement. In S. D. Calkins & M. A. Bell (Eds.), *Child development at the intersection of emotion and cognition* (pp. 203–224). APA. <https://doi.org/10.1037/12059-011>
- Navarro-Martinez, O., & Peña-Acuña, B. (2022). Technology usage and academic performance. *Journal of New Approaches in Educational Research*, 11(1), 130–145. <https://doi.org/10.7821/naer.2022.1.841>
- Öğüt, N., & Karakoç, E. (2024). Dijital bağımlılık ve psikolojik sağlık arasındaki ilişki. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 46, 1–18. <https://doi.org/10.31123/akil.1537615>
- Özbay, Ö. (2025). Digital obesity and academic achievement. *Addicta*, 12(4), 450–458. <https://doi.org/10.5152/ADDICTA.2025.25548>
- Rajput, R. (2025). Internet usage and study behaviors. *E-Learning and Digital Media*, 22(1). <https://doi.org/10.1177/20427530251399880>
- Sampasa-Kanyinga, H., Hamilton, H. A., & Chaput, J. P. (2022). Digital media use and academic

- performance. *Journal of Adolescent Health*, 70(3), 456–463. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2021.10.012>
- Saruhan, Y., & Çiftçi, M. (2025). Problemlı internet kullanımı ve akademik başarı. *Mavi Atlas*, 13(1), 50–70. <https://doi.org/10.18795/gumusmaviatlas.1577662>
- Seema, R., et al. (2022). Development of the digital addiction scale. *Computers in Human Behavior Reports*, 6, 100112. <https://doi.org/10.1016/j.chbr.2022.100112>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Tülübaş, T., Karakose, T., & Papadakis, S. (2023). A holistic investigation of the relationship between digital addiction and academic achievement. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 13(10), 2006–2034. <https://doi.org/10.3390/ejihpe13100143>
- Zimmerman, B. J. (2000). Attaining self-regulation. In M. Boekaerts et al. (Eds.), *Handbook of self-regulation* (pp. 13–39). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-012109890-2/50031-7>